

**การศึกษาลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์**
Study of Digital Leadership Characteristics of Institution Directors
under the Jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in
the province group: Nakorn-Chai-Burin

กิตติโกคิน ธนยศจินดารัตต์¹ ภควรรณ ลุนสำโรง² สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัด นครชัยบุรีรินทร์ จำนวน 206 คน ได้มาด้วยวิธีการใช้ตารางเทียบของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.56, S.D. = 0.58)
2. การเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำดิจิทัล

¹ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา phdpkw@gmail.com

³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The research purposes were to study and to compare study of digital leadership characteristics of institution directors under the jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in the province group: Nakorn-Chai-Burin, classified by working experience and educational institution. The sample was the 206 deputy directors of educational institutions and heads of academic departments under the jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in the province group: Nakorn-Chai-Burin, the sample size determined by Krejcie and Morgan table and stratified random according to proportion. The data collection instrument was the 5-level the reliability 0.97. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (one – way ANOVA) and verified for pairs differences by Scheffe' method.

The research findings were:

1. The digital leadership characteristics of institution directors under the jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in the province group: Nakorn-Chai-Burin found overview was at high level ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.58)

2. The comparison of digital leadership characteristics of institution directors under the jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in the province group: Nakorn-Chai-Burin, classified by working experience found overview was different with statistics significance level .05.

3. The comparison of digital leadership characteristics of institution directors under the jurisdiction of Office of the Vocational Education Commission in the province group: Nakorn-Chai-Burin, classified by educational institution found overview was different with statistics significance level .05.

Keywords: Leadership Characteristics, Digital Leadership Characteristics

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับเรื่องของการศึกษา และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้สนับสนุนระบบการศึกษา ดังจะเห็นได้จากมีการพัฒนานโยบายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาโดยลำดับ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 69 รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรมเพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554 - 2563 ของประเทศไทย หรือ ICT2020 ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาและประยุกต์ ICT เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีหน้าที่หลักด้านการจัดการศึกษาของประเทศ ได้ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อผู้เรียนได้

เรียนรู้และพัฒนาเป็นความรู้ในระดับที่สูงขึ้นและสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติข้างต้น จึงได้กำหนดนโยบายและมาตรฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีสาระสำคัญ คือ จัดให้ผู้สอนบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและกำหนดมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน 6 ด้าน คือ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษา โครงสร้างพื้นฐานการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ ทรัพยากรการเรียนรู้และความร่วมมือภาครัฐ เอกชนและชุมชน นอกจากนี้ยังจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ที่มุ่งหวังให้คนไทยได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้าน การเข้าถึงการให้บริการ ด้านความเท่าเทียม และด้านประสิทธิภาพ

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ รายงานสภาพและผลการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา ในประเด็นของการนำแผนเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา พบว่าแม้จะได้มีการขยายและเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้แก่โรงเรียนในสังกัดต่าง ๆ แล้ว แต่สถานศึกษายังดำเนินการได้ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งบ่งชี้ถึงปัญหา การขาดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการบูรณาการแผนเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : ก) และจากผลการสำรวจสถานภาพและความพร้อมในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) พบว่า จำนวนคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนยังมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ และโรงเรียนส่วนใหญ่มีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ แต่เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักเรียนต่อจำนวนครูผู้สอนยังไม่มีเพียงพอและทั่วถึงต่อการเรียนการสอน (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์. เอกสารการประชุม. 2551) เพื่อสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างจริงจังและต่อเนื่องในการจัดการศึกษา และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย รวมถึงเป็นมาตรฐานสำหรับการประเมินทักษะและความรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำต้องการสนับสนุนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล สมาคมเทคโนโลยีศึกษานานาชาติ (ISTE) และสมาคมวิชาชีพทางการศึกษาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานสากลการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (National Educational Technology Standard for Administrators : NETS - A) 5 ด้าน ได้แก่ ความเป็นผู้นำในด้านวิสัยทัศน์ วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และความเป็นพลเมืองดิจิทัล ซึ่งแต่ละด้านได้กำหนดภาระงานในบทบาทภาวะผู้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไว้ด้วย (International society for technology in education. Online. 2009)

การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ พ.ศ. 2560 - 2579 และแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 - 2579 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพให้มีคุณธรรม คุณภาพ และความเป็นมืออาชีพ เพิ่มโอกาสการศึกษาวินิจฉัยกับประชาชนทุกช่วงวัย นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา พัฒนางานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี และองค์ความรู้ อาชีวศึกษาพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาสายอาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิตและพัฒนาากำลังคนด้านวิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของ สถานประกอบการและการ

ประกอบอาชีพอิสระให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากล ขยายโอกาสการศึกษาวิชาชีพให้กับประชาชนทุกช่วงวัย เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ภายใต้หลักธรรมาภิบาลโดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนพัฒนางานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เทคโนโลยีและสร้างองค์ความรู้เพื่อการจัดอาชีวศึกษาและพัฒนาวิชาชีพพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพด้วยวิธีที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2560 : 4)

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ได้จัดการศึกษาตามนโยบายและการบริหารงานตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 แบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา และฝ่ายวิชาการ โดยมีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการทำหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2552 : 3) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัล เพื่อให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาและในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าขาดคุณลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัล สถานศึกษาก็ยากจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีคุณลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิบัติงานในสถานศึกษาและเพื่อให้การบริหารทุกหน่วยงานสามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติหน้าที่อันก่อให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานและพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกันมีความแตกต่างกัน
2. ลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ มีขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 444 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan.1970 : 607 - 610) โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น หาสัดส่วนขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามเขตจังหวัดของสถานศึกษา จำนวน 206 คน ประกอบด้วย ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 77 คน จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 29 คน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 50 คน จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำแนกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเป็นผู้นำในด้านวิสัยทัศน์ 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล 3) ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ 4) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 5) ความเป็นพลเมืองดิจิทัล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยให้คะแนนแต่ละข้อ (Best and Khan. 1993 : 247)

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบด้วย t-test dependent และการวิเคราะห์หีวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ รองลงมา คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล

2. ผลการเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลและด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบและความเป็นพลเมืองดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านความเป็น

พลเมืองดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติ			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์	3.61	0.67	มาก	3
2	การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	3.63	0.62	มาก	2
3	ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ	3.65	0.64	มาก	1
4	การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	3.49	0.68	ปานกลาง	4
5	ความเป็นพลเมืองดิจิทัล	3.44	0.67	ปานกลาง	5
	รวม	3.56	0.58	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.56, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ (\bar{X} = 3.65, S.D. = 0.64) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล (\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.62) ด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ (\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.67) และอีก 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (\bar{X} = 3.49, S.D. = 0.68) ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล (\bar{X} = 3.44, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ น้อย (n=43)		ประสบการณ์ มาก (n=163)		t	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
		1	ความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์	3.64	0.63		
2	การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล	3.70	0.45	3.61	0.66	1.08	0.00*
3	ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ	3.80	0.48	3.61	0.67	2.04	0.04*
4	การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	3.64	0.56	3.45	0.71	1.64	0.18
5	ความเป็นพลเมืองดิจิทัล	3.55	0.54	3.42	0.70	1.12	0.13
	รวม	4.32	0.30	4.34	0.30	1.60	0.03*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลและด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบและความเป็นพลเมืองดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

คุณลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
1. ความเป็นผู้นำ ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	0.800	2	0.040	0.086	0.918
	ภายในกลุ่ม	94.477	203	0.465		
	รวม	94.557	205			
2. การสร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	1.997	2	0.999	2.577	0.078
	ภายในกลุ่ม	78.658	203	0.387		
	รวม	80.656	205			
3. ความเป็นเลิศในการ ปฏิบัติอย่างมืออาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3.055	2	1.528	3.819	0.024*
	ภายในกลุ่ม	81.189	203	0.400		
	รวม	84.244	205			
4. การปรับปรุงอย่างเป็น ระบบ	ระหว่างกลุ่ม	3.850	2	1.925	4.180	0.017*
	ภายในกลุ่ม	93.481	203	0.460		
	รวม	97.330	205			
5. ความเป็นพลเมือง ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	4.984	2	2.492	5.718	0.004*
	ภายในกลุ่ม	88.474	203	0.436		
	รวม	93.458	205			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.071	2	1.035	3.073	0.048*
	ภายในกลุ่ม	68.390	203	0.337		
	รวม	70.461	205			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัด นครชัยบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ และด้าน การสร้าง วัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัด นครชัยบุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติ อย่างมืออาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ดวงเดือน ตั้งประเสริฐ (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัด นครชัยบุรินทร์ ได้รับนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ส่งเสริมและ สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาผลิตข้อมูลดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการพัฒนาบุคลากรทาง การศึกษาให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้นำระบบ ศธ.02 ออนไลน์ มาใช้ในบริหารจัดการใน หลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านจัดเก็บข้อมูลประวัตินักเรียน นักศึกษา ผลการเรียนรู้ ด้านงานหลักสูตรการเรียนการสอน จัดเก็บ ข้อมูลรายวิชา ด้านงานวัดผลประเมินผล ด้านงานทะเบียน เป็นต้น

2. การเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัลและด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่าง มืออาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ด้านการ ปรับปรุงอย่างเป็นระบบและด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจ เนื่องจากว่าประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานน้อย มีความคิดเห็นต่อ ลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัล ค่าเฉลี่ยมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน เพราะ ผู้ที่ มีประสบการณ์ปฏิบัติงานน้อยมีความรู้และทักษะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ ปฏิบัติงานมาก สอดคล้องกับ บรรจบ บุญจันทร์ (2554) ที่ได้ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ 1) การเรียนการสอน 2) การบริหารงาน 3) การ วัดผลและการประเมินผล 4) จริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี พบว่าประสบการณ์เป็นผู้บริหาร 1-9 ปี และกลุ่ม ประสบการณ์เป็นผู้บริหาร 19-40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ยังอยู่ในยุคที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังไม่แพร่หลายมากนัก ในขณะที่ผู้ที่มี ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี เป็นผู้บริหารระดับกลางยุคใหม่ที่ได้รับการเตรียมความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสำหรับ การบริหารงาน

3. การเปรียบเทียบลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา ในกลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่าด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านความเป็นพลเมือง ดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสร้าง วัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ

อาชีวศึกษา ได้รับนโยบายและการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา รวมทั้งจัดสรรงบประมาณที่นำมาใช้ในด้านบริหารจัดการมีความแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีงบประมาณมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก จึงทำให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็กมีข้อจำกัดในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนน้อย สอดคล้องกับ อิศารัตน์ เหมือนสิงห์ (2559) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรมีการนิเทศติดตาม และประเมินผลการนำดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ประเมินคุณภาพการใช้ดิจิทัลที่เหมาะสม และกำหนดมาตรฐานในการใช้ดิจิทัล

1.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในการนำข้อมูลดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา โดยนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและนักเรียนให้ก้าวทันยุคดิจิทัล

1.3 ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรมและกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อการวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบลักษณะภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ดวงเดือน ตั้งประเสริฐ. (2557). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

อิสารัตน์ เหมือนสิงห์. (2559). ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

บรรจบ บุญจันทร์. (2554). รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา

เขต 1-7 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3. นครราชสีมา :

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542**

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟิก.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). **ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา**

ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษาพ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

_____. (2560). **แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 – 2579.**

ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2551). **เอกสารการประชุมผลการสำรวจ**

สถานภาพและความพร้อมใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน.

กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

Best, J.W.and Khan,J.V. (1993). **Research in Education.** 7 th ed, Boston : Allyn and

Bacon.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). “Determining Sample Size for Research

Activities”. **Educational and Psychological Measurement.** 30(3) : 607 – 610

International Society for Technology in Education.(2009a).

Essential conditions. Available from : <http://www.iste.org/docs/pdfs/netsessentialconditions.pdf?sfvrsn=2>. Retrieved on 20 September 2019.

_____. (2009b). **National Educational Technology Standard for Administrators :**

NETS-A. Available from : <http://www.iste.org/docs/pdfs/Nets-a-standrds.pdf?sfvrsn=2>. Retrieved on 20 September 2019.

_____. (2009b). **National Educational Technology Standard for Administrators :**

NETS-A. Available from : <http://www.iste.org/docs/pdfs/Nets-a-standrds.pdf?sfvrsn=2>. Retrieved on 20 September 2019.